

Franse toestanden

Eind oktober braken in een aantal voorsteden van Parijs rellen uit die oversloegen naar andere Franse steden zoals Lille, Toulouse, Bordeaux en Orléans. De treurige balans: een dode, zo'n 10.000 uitgebrande auto's en een aantal verbrande gebouwen. Typerend was, dat het steeds islamitische jongeren van buitenlandse afkomst betrof. Het strijdtoneel was zonder uitzondering een immigrantenwijk waar de Franse overheid de afgelopen jaren, zij het in afnemende mate, in renovatie, onderwijs en sociaal werk geïnvesteerd had.

Over de oorzaak waren de meeste geleerden en media het snel eens. De voorsteden zijn onprettige gebieden om te wonen en te verblijven, de werkloosheid onder allochtone jongeren (soms meer dan 40%) is er zó uitzichtloos geworden dat zij geen enkel perspectief hebben op maatschappelijk succes. Zij hebben geen gelijke kansen, maar zijn het slachtoffer geworden van openlijke discriminatie. Er is geheel geen culturele en sociale integratie. Het grote stedenbeleid in Frankrijk is sinds de afgelopen drie jaar niet meer een brede en constante aanpak. Door de reorganisatie van de veiligheidsdiensten verdween de wijkagent waardoor de politie minder goed op de hoogte is van wat er in de wijken speelt. De regering De Villepin reageerde op twee manieren op deze crisis.

Allereerst door met harde hand de orde te herstellen. Vervolgens door het budget voor stadsrenovatie met 25% te verhogen, een aantal wegbezuinigde subsidies voor verenigingsleven te herstellen en door gerichte acties te stimuleren om jongeren weer aan het werk te krijgen. Een paar weken na het uitbreken van de rellen vroegen velen zich af of deze ook in de rest van Europa te verwachten zouden zijn. Ook in ons land rees de vraag of wij met dezelfde problemen geconfronteerd zouden worden. Terecht werd erop gewezen dat onze voorsteden minder grootschalig zijn dan de Franse en onze jeugdwerkloosheid niet zo extreem hoog is al is er, na een jarenlange daling van het percentage allochtone werklozen, sinds 2001 sprake van een stijging van 9 naar 16%.

In ons land wordt ook al lange tijd meer geïnvesteerd in welzijnswerk in risicowijken. Bovendien is samenwerking tussen sectoren steeds belangrijker geworden. Denk aan buurtbemiddeling, aanpak risicojongeren, politie en jongerenwerk en maatjesprojecten. Veel overheidsmaatregelen zijn ook specifiek op allochtonen gericht. Wij hebben in ons land geen getto's laten ontstaan zoals sommige Franse voorsteden. De ingrepen in de Bijlmermeer hebben voorkomen dat ook daar een desolate banlieu is ontstaan. Het is echter niet gezegd dat wij geen risico lopen. Er is een groeiende verwijdering waarneembaar. Veel moslims voelen zich in de hoek gedrukt door negatieve beeldvorming in politiek en media. Wij zullen de komende tijd de succesvolle onderdelen van het Nederlandse beleid moeten continueren zoals het combineren van een fysieke én sociale aanpak, integrale wijkaanpak, en door aandacht te geven aan criminaliteit én aan de oorzaken daarvan. Door ervoor te zorgen dat groepen niet in een maatschappelijk isolement komen.

Toch hebben de rellen in Frankrijk ons er ook van bewust gemaakt dat wij in Nederland nog veel werk te verrichten hebben om te voorkomen dat zich een groep *have nots* ontwikkelt met een etnische component van sociaal-economisch én maatschappelijk uitgesloten die zich tweederangsburgers voelen. Daarom is een stevige inzet gericht op werkelijke integratie van levensbelang. Wij doen er daarbij goed aan om twee speerpunten te kiezen. Het eerste is werk. Mensen met een baan vormen nog steeds de beste voorwaarde voor integratie. Het tweede is wonen. Het is van groot belang dat wij ons daarbij niet alleen richten op het opknappen van woning en woonomgeving, maar er daadwerkelijk voor zorgen dat steeds meer allochtonen een eigen woning kunnen kopen. Ook dat is een stevig recept voor integratie.

Franse toestanden kunnen wel degelijk worden voorkomen door een gerichte, ambitieuze en constante aanpak.

